

สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2

THE OPERATIONAL STATE BASED ON THE STUDENTS - ASSISTED
SYSTEM IN THE SCHOOLS UNDER BURIRAM EDUCATIONAL SERVICE
AREA OFFICE 2

ทรงศักดิ์ คำภักดิ์

สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา กับครูที่ปรึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2 เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยจำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ประเภทของโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการระบบงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนาพฤติกรรมนักเรียน ด้านการปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมนักเรียน และด้านการส่งต่อกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 56 คน ครูที่ปรึกษา จำนวน 281 คน รวมทั้งสิ้น 337 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีค่าความเชื่อมั่น .9511 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐาน ใช้ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) แล้วเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe' Method) ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับ การดำเนินงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
2. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่ปรึกษา เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05
3. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่ปรึกษา เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามประเภทโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 17
และการสัมมนาวิชาการเพื่อเผยแพร่งานวิจัยสู่ชุมชน ครั้งที่ 5

4. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปรึกษา ที่มีประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานต่างกัน เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวม มีความคิดเห็น แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : สภาพการดำเนินงาน, ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ABSTRACT

The purposes of this research were to study and compare the opinions of the administrators and the class advisors in schools under Buriram Educational Service Area Office 2 towards the operational state based on the students assistance system based on the classification of job position school types and work experiences in 6 aspects: managing the students assistance system, knowing each student individually, screening the students, encouraging and developing the students' behavior, improving the students' behavior and transferring the students. The samples were 337 people consisting of 56 administrators and 281 class advisors selected through Krejcie & Morgan Table, stratified random sampling and simple random sampling. The research instrument was a set of questionnaire consisting of 3 parts : Check List, Rating Scale and Open-ended Form. Its reliability was at .9511. The collected data were analyzed by mean standard deviation. The hypotheses were tested by means of t-test (Independent Sample) and One-Way Analysis of Variance. The comparison of each pair was made through Scheffe' method. The results of the study were as follows:

1. The administrators and the class advisors' opinions about the operational state based on the students' assistance system as a whole and at each aspect were at a high level.

2. The administrators and the class advisors' opinions about the operational state based on the students assistance system based on the classification of the job positions as a whole and at each aspect were significant differences at .05 level.

3. The administrators and class advisors' opinions about operational state based on the students assistance system by classifying based on the classification of schools types, the basic schools at the preparatory level to the beginner level, the basic schools preparatory level to the developing level and the basic schools at the

developing level to the expanding level as a whole and each aspect were significant difference at .05 level.

4. The administrators and the class advisors' opinions that had different work experiences in the operational state based on the students assistance system as a whole were significant difference level at .05.

Keyword: The operational state based, the students - assisted system

บทนำ

การจะพัฒนาคนนั้นควรเริ่มต้นตั้งแต่วัยเด็ก เพราะเด็กนับว่าเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีค่า ยิ่งต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง รวมทั้งบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และ องค์กรต่างๆ จึงควรอบรมเลี้ยงดูเด็ก ให้เจริญเติบโต มีความสุข ฟังตนเอง และก้าวทันโลก โดยยังรักษาเอกลักษณ์ความเป็นไทยไว้ สามารถเลือกใช้ความรู้และเทคโนโลยีได้อย่างคุ้มค่า เหมาะสม มีระบบภูมิคุ้มกันที่ดี มีความยืดหยุ่น พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ควบคู่ไปกับการมีคุณธรรมและความซื่อสัตย์สุจริตเป็นแผนบูรณาการแบบองค์รวม กระบวนการบูรณาการ ของชีวิตเป็นองค์รวมของการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และธรรมชาติ อย่างมีสมดุล ฟังพาอาศัย ส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกัน มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิต โดยครอบครัวเป็นสถาบันหลักที่มีความสำคัญที่สุด เพื่อให้เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (พนม พงษ์ไพบูลย์และคนอื่นๆ. 2546 : 274)

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีจุดมุ่งหมายสำคัญ ที่มีต่อคุณภาพของนักเรียนให้มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา ความรู้ ความสามารถด้านจิตใจ คุณธรรม จริยธรรม และมีชีวิตที่สงบสุข ตามความหมายของ เก่ง ดี มีสุข โดยมีบุคลากรทุกคนในโรงเรียนร่วมมือกัน ดำเนินงานทั้งผู้บริหารและครู และที่สำคัญคือ ความดูแลใส่ใจของครูที่ปรึกษา ที่มีให้นักเรียนในความดูแลทุกคน อย่างเต็มกำลังความสามารถ ด้วยความรัก ความเมตตา และความเข้าใจในนักเรียนแต่ละคน ซึ่งมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนานักเรียนให้พร้อมที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต อย่างมีคุณภาพรอบด้าน เป็นกำลังสำคัญของสังคม สามารถนำพาความรุ่งเรืองและความสงบสุขสู่ประเทศชาติต่อไป (กรมสุขภาพจิตและกรมสามัญศึกษา. 2546 : 13)

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ยังมีปัญหาขาดประสิทธิภาพและ ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ ควรที่จะได้ศึกษาหาแนวทาง แก้ไขให้ดีขึ้นต่อไป ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน ที่มีภารกิจ ต้องรับผิดชอบ การพัฒนา ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาแก่

นักเรียน จึงสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่ปรึกษาต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2 เพื่อจะได้ทราบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่ปรึกษาต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งจะได้นำข้อมูล และผลจากการวิจัยในครั้งนี้ ใช้เป็นแนวทาง ในการวางแผนกำหนดนโยบายตลอดจนการพัฒนาปรับปรุง ป้องกัน แก้ไขปัญหา ในการปฏิบัติงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและสอดคล้องกับการประกันคุณภาพมาตรฐานการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2 โดยจำแนกตาม สถานภาพตำแหน่ง ประเภทของโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

วิธีการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้ ศึกษาเอกสาร หลักการ ทฤษฎีและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดปัญหา แนวคิดและออกแบบการวิจัย กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบและปรับปรุง ทดลองใช้เครื่องมือ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลสรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะและรายงานผลการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปรึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2 จำนวน 3,364 คน กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปรึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2 โดยดำเนินการตามขั้นตอนตามกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด, 2541 : 43) แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย ได้จำนวน 346 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการโดยถามเกี่ยวกับ ตำแหน่ง ประสบการณ์ ประเภท

ของโรงเรียน ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ .05

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการส่งแบบสอบถามไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามให้โรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้วติดต่อขอรับคืนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ในระยะเวลาที่กำหนด

สรุปผลการวิจัย

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ทั้งโดยรวมและรายด้าน มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปรึกษาต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามประเภทโรงเรียน คือ โรงเรียนที่เปิดสอนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 โรงเรียนเปิดสอนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-3 และ โรงเรียนที่เปิดสอนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3-4 ทั้งโดยรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยรวม และรายด้าน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .

อภิปรายผล

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปรึกษาที่มีเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ตามกรอบงาน 6 ด้าน ทำให้ทราบความคิดเห็นของการดำเนินงาน และมีประเด็น ที่ค้นพบซึ่งน่าสนใจ อันจะเป็นข้อมูลนำไปสู่การวางแผนและพัฒนางานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้วิจัยได้อภิปรายผล และเสนอแนะดังนี้

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับ การดำเนินงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยรวม และรายด้าน มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ตามนโยบาย กระทรวงศึกษาธิการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีการผลักดันให้สถานศึกษาดำเนินการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมศักยภาพนักเรียน โดยการจัดทำหลักสูตรการพัฒนา ความเข้มแข็งระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งมีหลักสูตร ดังนี้ หลักสูตรผู้บริหาร หลักสูตร ครูที่ปรึกษา หลักสูตร ครูแนะแนว หลักสูตรนักเรียน : เพื่อนที่ปรึกษา หลักสูตรเครือข่ายผู้ปกครองและจัดอบรมให้ตามหลักสูตรดังกล่าว ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาได้นำนโยบายสู่ครูผู้ปฏิบัติ พร้อมกับมีการนิเทศติดตามจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จึงทำให้เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ บริบูรณ์ จงปีตนา (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตพุทธไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า บุคลากรโดยรวมและผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานนักเรียน เห็นว่ามีการปฏิบัติงานกิจกรรมนักเรียน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตพุทธไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมและรายด้าน 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นบุคลากรโดยรวม เห็นว่ามีการปฏิบัติงานด้านการวางแผนงานกิจกรรมนักเรียน อยู่ในระดับมาก แต่ผู้ปฏิบัติงานกิจกรรมนักเรียนเห็นว่าการปฏิบัติงานกิจกรรมนักเรียนโดยรวม ทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปรึกษาต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยรวมและรายด้านแต่ละด้าน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารได้รับนโยบายโดยตรงจากกระทรวงศึกษาธิการ จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความสนใจในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่วนครูที่ปรึกษามีภาระงานมากทั้งงานการเรียนการสอนและงานพิเศษอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย จากทางโรงเรียน และยังต้องทำหน้าที่ครูที่ปรึกษาดูแลนักเรียนอีกจำนวนหลายสิบคน จึงทำให้เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ กำไลทิพย์ ราชแก้ว (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้างานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการ การพัฒนางานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-4 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ใน 5 ด้าน คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเด็กนักเรียน ด้านการส่งต่อ พบว่าผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้างานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและครูที่ปรึกษา มีความ

คิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามประเภทโรงเรียน คือ โรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 และโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-3 ทั้งโดยรวมและและรายด้าน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ปัจจัยพื้นฐานของ สังคมท้องถิ่น มีส่วนที่ทำให้ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแตกต่างกัน คือ 1.บริบทของท้องถิ่นรวมถึง ค่านิยม วัฒนธรรมประเพณี และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของแต่ละท้องถิ่น 2.จิตวิทยาของนักเรียนในแต่ละช่วงชั้นมีความแตกต่างกันไป ดังนั้น แต่ละช่วงชั้นนักเรียนจึงมีพฤติกรรมที่แสดงออกหรือที่มาของปัญหาไม่เหมือนกัน เช่น นักเรียนช่วงชั้นที่ 1-2 จะมีพฤติกรรมที่แสดงออกตามสภาพการเลี้ยงดูของผู้ปกครอง นักเรียนช่วงชั้นที่ 1-3 จะมีพฤติกรรมที่แสดงออกตามสภาพการเลี้ยงดูของผู้ปกครอง แล้วยังรวมถึงค่านิยมของสังคมวัฒนธรรมประเพณี ตลอดจนถึงสื่อโฆษณาใหม่ๆ เข้ามามีบทบาทมาก ส่วนนักเรียนช่วงชั้น ที่ 3-4 จะมีพฤติกรรมที่แสดงออกตามสภาพการเลี้ยงดูของผู้ปกครอง ค่านิยมของสังคมวัฒนธรรมประเพณี ตลอดจนถึงสื่อ โฆษณาใหม่ๆ เข้ามามีบทบาทมาก แล้วยังมีเรื่องชู้สาว และติดตามมาอีกคือการทะเลาะวิวาทชกต่อย และสารเสพติด นอกจากนี้ปัจจัยเหล่านี้แล้วแต่ละประเภทหรือขนาดของโรงเรียนที่มีจำนวนครูแตกต่างกันมีผลต่อการบริหารจัดการภายในโรงเรียนแตกต่างกันไป จึงทำให้ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแตกต่างกันไปซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพ ยืนคำพะเนา (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาค้นคว้าพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน สถานศึกษาขนาดเล็กแตกต่างจากสถานศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปรึกษา ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากอาจมองถึงปัญหาของนักเรียนตลอดจนถึง ค่านิยม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมประเพณีของสังคมได้อย่างละเอียดรอบคอบ โดยที่ผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่าจะมุ่งเน้นการปฏิบัติงานที่รวดเร็วทันใจ สื่อโฆษณาใหม่ๆ ที่ทันสมัย จึงทำให้ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแล

ช่วยเหลือนักเรียนแตกต่างกัน ส่วนด้านการแก้ไขปัญหาให้นักเรียนและด้านการส่งต่อมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัญหาบางปัญหาของนักเรียนเป็นปัญหาที่ยิ่งใหญ่ซึ่งทางโรงเรียนไม่สามารถที่จะแก้ไขได้เช่นปัญหาการหย่าร้าง ซึ่งเป็นปัญหาส่วนบุคคล และปัญหาทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะต้องแก้ไขในระดับผู้นำชุมชนท้องถิ่นหรือรัฐบาล การส่งต่อยังขาดผู้เชี่ยวชาญและขาดการปฏิบัติอย่างจริงจัง แต่ละหน่วยงานมีภารกิจมากจึงไม่สนใจกับการส่งต่อ ดังนั้นพฤติกรรมเหล่านี้จึงเป็นภาระให้กับผู้ปกครองและเด็กนักเรียนต่อไป ซึ่งเป็นเพียงการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรมและการแก้ไขปัญหาของนักเรียน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา วงษ์กันยา (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครสมุทรปราการ จำแนกตามสภาพในการทำงาน วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้จำนวน 232 คน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครสมุทรปราการ จำแนกตามสภาพในการทำงาน วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาในการจัดกิจกรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำนโยบายสู่ครูผู้ปฏิบัติพร้อมกับ มีการนิเทศติดตามจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โรงเรียนควรจัดทำแผน การดำเนินงานที่ชัดเจน ควรเป็นความร่วมมือกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปรึกษา ผู้แทนนักเรียน และผู้แทนผู้ปกครอง หรือในรูปคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา และมีการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของแผนให้ชัดเจน
 - 2) โรงเรียนควรจัดทำข้อมูลและสารสนเทศ ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชัดเจน เป็นปัจจุบันสามารถใช้ในการวางแผน ติดตามประเมินผล และใช้ประกอบการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นอย่างดี
 - 3) ฝ่ายบริหารต้องให้การดูแล สนับสนุนและช่วยเหลือบุคลากร ด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง
 - 4) โรงเรียนควรประสานความร่วมมือการดำเนินงานจากทุกฝ่าย ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาทุกระดับ เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องภายนอกสถานศึกษา (สถานีตำรวจ สถานีพยาบาล ฯลฯ) และตัวนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรทำการวิจัยเน้นเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งในหกด้านของงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขมนตรี เขต 2
- 2) ควรมีการประเมินผลการดำเนินงาน เรื่องระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อการแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขมนตรี เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- กรมสุขภาพจิตและกรมสามัญศึกษา. (2546). คู่มือครูระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-ช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 1-6). นครราชสีมา : โรงพิมพ์สมบุญพรินติ้ง.
- คำไลทิพย์ ราชแก้ว. (2552). สภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนช่วงชั้นที่ 3-4 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขมนตรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). มุขมนตรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- นิตยา วงษ์กันยา. (2552). การศึกษาปัญหาและความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครสมุทรปราการ. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- บริบูรณ์ จงปัดนา. (2544). การปฏิบัติงานปกครองนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตพุทธไสยา จังหวัดบุรีรัมย์. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2541). วิธีวิจัยทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สุวิริยาสาน.
- สุภาพ ยืนคำพะเนา. (2549). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับ มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- พนม พงษ์ไพบูลย์ และคนอื่นๆ. (2546). รวมกฎหมายการศึกษา เข้าสู่โครงสร้างใหม่ กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วัฒนาพานิช.